„ЗАСТАВА“ излази четири пута у недељи и то: уторником средом петком и недељом.

ЦЕНА ЈЕ ОВА

за Аустро-Угарску:

на целу годину	12 фор.
на по године	6 „
на четврт године	3 „
на један месец	1 „

За Србију:

(у сребру.)

На годину 120 гроша, на пола године 60 г. а четврт године 30 гроша чарш

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 нов. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Новм Сад, у дунавској улици.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 нов. у трговини Љ. Стефановића и браће М. Попов иза код „црвене руж.

БРОЈ 170 — У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 23. ДЕЦЕМБРА 1875. (4. ЈАНУАРА 1876.) — ГОДИНА X.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ.“

Градишка 20. децембра. Јуче у три сата у јутру усташи напали у Боку на турске карауле, бој трајао три сата, Турци побјегли са губитком 4 мртва више рањених. Усташи здраво попалили карауле.

НОВИ САД 22. децемра.

Турски лист „Тирки“ приповеда, даће Турска послати Црној Гори ултиматум. Исти лист вели, да је целом свету чудно, како турска царевина, која с толиком ратном снагом располаже, не може да савлада устанак у Херцеговини. Узрок је тој појави, што Црна Гора подпомаже исти устанак, што су управо црногорски добровољци језгро усташке војске. Ти добровољци после пораза, што искусе од турске војске, пребегну иза граница црногорских, камо их неможе турска војска гонити. Тако вели исти лист, па додаје, да ће се Црној Гори оставити, или да учини задоста својим дужностима, или ако то неће, онда Турска принуђена бити да свом силом својом јурне у срце Црне Горе и тако из основа искорени устанак.

Кад би бар све тако било, као што исти турски лист вели! Пре свега Турска је одавна знала, у колико је устанак подпомогнут од црногорских добровољаца, па кад је толико куражна, што није за раније прискочила радикалном средству, да тако сачува свој војнички углед пред јевропским силама? Што се наводи, да турска војска неможе да гони црногорске добровољце преко граница, то изгледа смешно према победама на усташкој страни и према ономе, који то каже. Да секогод може гонити, нужно је да исти буде побеђен. Колико је нама, а сад већ и целом осталом свету познато, није ничег прибележено, што би кадро било, да издигне војничку славу у Турака приликом овог устанка. Напротив се знаде, да турске војнике спопада очајни страх, кад им се каже, да ће полазити на херцеговачке арслане. А што се тиче турске пажљивости према међу народном праву, та је, без обзира на усташке победе, смешна у турским устима. Зна се, колико су пута Турци повређивали границу Србије, док су тамо на окупу били, и ако ова није толико помагала устанак српски. С те стране дакле, може се јасно видети, да им неће доћи оправдање пред светом за толике поразе, што су претрпели на усташком пољу, и таким лажним изговорима неће опрати за никад ону љагу, коју им је српско јунаштво као тобоже велесили некој нанело.

Ал' бар да се хоће муја у злој памети својој да превари, да хоће послати ултиматум Црној Гори. Лако би се српство утешило за оно његово хвалисање: да ће јурнути у срце Црне Горе и истребити јуначко гњездо српско!

Тако би се бар олако подарила прилика где би се кнез Никола могао извити из процепа и силно упливисати на ток догађаја балканских.

СРПСКИ УСТАНАК У ТУРСКОЈ.

„Политичној Коресподенцији“ јављају из Котора: Турци сада неузнемирују усташе у Херцеговини толико да ови не би могли на будућност помишљати. Усташима је стигао глас из Њу-Јорка, да су тамо Руси Срби и Чеси склопили одбор, који је грдне прилоге накупио за усташе. Усташи су усљед тога послали једног изасланика, који неиде да прими и донесе дарове, јер тога ради не би био нуждан изасланик, него да за накупљен новац тамо топова купи и ове у Херцеговину донесе. Усташи се надају да ће тако до марта месеца својих најмање 30 топова имати. Шта ће са топовима радити то Херцегорцима није ни мало бриге. Њима су надолазили силни странци, који су понајвише веште топџије. А осим тога знаду и браћа Црногорци врло добро с топовима се наћи. Вође усташке говоре, да би Турци ма да их је на броју сила више одавна изгубили све тврђаве своје и из земље се очистили, да је у усташа било добрих топова. Сада исчекују из Америке топове, те ће онда да наступи нова ера у устанку. Опет се проноси глас да је Љубибратић кога прате више ваљаних момака отишао на босанску-српску међу, да својим очима види како тамо устанак стоји, те да, ако устреба новом организацијом учини да тамо устанак већма оживи. Он је вели се наумио, да устанак са четири стране организује: с Дрине, Костајнице Вишеграда и Рашке.

Тако пишу Политичној Коресподенцији. О куповању топова донео је задарски Народни лист гласа с додатком, да ће усташи у Америци добити топова на веру. Исто тако натукнуо је нешто о екскурзији Љубибратића на босанску-српску међу. Колико је нама познато меродавна места у устанку ни о куповању топова ни о Љубибратићевој новој мисији непуштају у свет гласа, и овај последњи могао је потећи отуда, што је Љубибратић ових дана отишао у Задар по жену своју, која је из Србије тамо пристала. Глас о путу Љубибратићевом у Босну побија се и у Обзору тиме, што му се из Дубровника јавља 18. о. м. да је Љубибратић одпутовао на Цетиње, да, како се говори, тражи у Црне Горе офензивно суделовање. Истом приликом јавља се, да је Пламенац паробродом у Трст одпутовао.

„Народним Листима“ пишу из Далмације да се тамо проноси, да ће аустријска војска у почетку нове године Босну посести, те ће се тога ради сакупити на аустријско-босанској међи 40.000 момака. За Муктар-пашу, садањег команданта турске војске у Херцеговини веле да је добио тајну инструкцију да Црну Гору војском поседне.

У Босни догодило се нешто, што ће ватру устанка још већма распирити. „Обзору“ телеграфишу 18. о. м. „Од затворених јесенас приједорских трговаца у Бихаћу, седам остало у животу. Обитељи њихове молише, да их пусте на слободу. Турци то обећаше учинити за некоји дан. И збиља их пусташе из Бихаћа, ал их одведоше у Сарајево, одакле ће у Азију на ропство. То је одјека ферману“.

ПРЕГЛЕД НОВИНА.

Министар трговине барон Шимоњи дао је оставку. Поводом тим пише о узроку оставке „Ђетиртиш“ ово: „факт је, да је уговор са романском учинио, да Шимоњи није могао остати министар. Кабинет Тисин узео му је то за зло, што је он питање, које се његовог ресора тиче само као од беде бранио. Осим тога учинила је да је до запетости дошла и та околност, што се министар председник, веле, у свакој прилици показује не само да је глава него и мисао (душа) кабинета. Он је обично одмах и у свакој прилици готов да говори, те барон Шимоњи никад није могао до речи доћи, с тога је барон Шимоњи одлучио да свој портфељ напусти Још је и то озлојеђило барона Шимоња, што је министар председник хтео и у питању о царини, да доминира и ресор-министра само за средство да употреби; а притоме ни сам није имао одлучног становишта, једино је то код њега стално, да се заједнице царине одржати има. У таким околностима барон Шимањи напустио је ту част, да он одијум тога резултата на себи носи и према енергији министра председника, одважио се на енергију ту да иступи из кабинета.

И „Фолксфрајнд“ лист п. кардинала Раушера не може а да Мађарима за то што укинуше „Матицу словачку“ опору истину у очи нерекне. Исти лист поводом укидања тога пише: „Матица је друштво, које је на свој барјак написало ширење просвете и које је имало на хиљаде чланова. Мора се признати, да је Матица доста учинила да се дигне словачка литература. И за то заслужује да јој се захвали. Кад се помисли како жалосно стоји у читавој Угарској са вишом наставом кад се помисли угарска влада нечини ништа нарочито оним народностима, које не говоре мађарски, то се већ a priori мора симпатисати са таким друштвама, која су узели себи за задаћу, да негују запуштену литературу народну. Али баш што је словачка „Матица“ то радила и то са неком ревношћу радила, то јој је био главни злочин у очима мађарске владе.

Влада је узела „Матицу“ на око. Кад је дакле октобра месеца године 1874. депутација једна на светковину свеучилишну у Загреб отишла и вођа јој том приликом у поздраву споменуо, како Словаци под „мађарском слободом“ грдно пате, ту је био први повод да се на Матицу дигне та „јака“ влада. Друштво дође под полицијски надзор. Али то беше само припрема за дело којим се „спасла“ отачбина. И то се већ догодило. Матица је укинута, што је и поред полицијског назора тако непаметна била, те је више југославенских списатеља „братински“ дочекала и новцем помогала.

Влада је нашла да је Матица радила против програма, јер Матици је цел образовање Словака, а како по њеном свађању између образовања Словака и јужнославенских списатеља никакве свезе нема, то је одмах имала пута овој учинити крај. Прелазећи на одговор Тисин, на интерпелацију Милетићеву говори „Фолксфрајнд“ даље: „Господин Тиса констатује са столице министра председника и на очиглед читавоме сабору, да је помама мађарска за однарођивањем и помађаривањем до цели своје дошла, те да сада с оне стране Литаве има само Мађара а Славена никако да нема. Немаћа у благословеној Мађарској да боме ни толико нема.

Честитамо успех. Но да ли ћемо честитати и плод тога успеха то остаје да причекамо. Али свакојако пун је поуке мађарски шовинизам, заиста пун поуке, и ми с ове стране Литаве, и ми имамо свакојако узрока, да тај догађај као и друге неке такове у наш рабош забележимо.“

ДОПИСИ.

Н. У Сомбору 10 дец. — Давно већ не добисте из наше средине гласа. Српство можда сумња, е дали ми живимо, дал' нас одушевљава увишено име нашег народа.

Заиста, ми би имали одавно много штошта јавности предати. Наш је живот у Сомбору доста покретан. Сомборци су били људи вазда усталци, ма да направе многу буку па су ти исти остали и сад.

Глас ратне трубе, на славним бојиштима Херцеговачким, учинио је излишним осталом свету јављати наш друштвени покрет. Та он је тако мален у тај час, кад се на балкану вапије за слободом, и уједињењем, да би га одушевљен србин, и пречуо. Сад кад љута цича и зима утишава онај непрестани ратни крик, неће згорег бити, да и осталом свету покажем, како се честити људи неплаше никаквих претња ни раздора, већ својим поштеним и истинитим путем даље иду.

Ми рекосмо још тада, да нас пад при избору посланика неће збунити, да и даље сљедимо ставе рада и то истинита и поштена рада. Ми смо казали, да нас никад нису и неће личне побуде руководити, и то смо показали сваком приликом, заото у Сомбору између партија не беше накнадно никаква трвења, пошто се до сада нигде личне побуде неистакоше. Народна их странка, ни у којој прилици неће покасти; ал' заиста неће ни бити слушкиња туђих себичних тежа, па ма он ко био,

Тако, сад вам морам јавити, шта смо важније заото време радили.

Сомборска црквена општина, закључила је да своју досадању вишу женску школу од два разреда — која није то име јавно носила — са трећим разредом умножи, и да јој штатутом и учевним планом, сада даде јаван значај више женске школе. Одмах је установљен господински одбор, који ће бригу водити, да се ручни женски радови као што треба извршују. За председницу изабрана је гђа Софија Веселиновић, а за перовођу Ника Грујић. Свечано отварање више женске школе било је 14 септ. на крстов дан де је беседно Ника Грујић. Тога дана освећене су и народне школе које су сад смештене у лепу зграду срп. црк. куће.

На вишој женској школи учитељи су Ника Грујић, Младен Средојевић, Павле Бељански и Софија Јорговић, управу води Н. Ђ. Вукићевић.

Тим општинским поступком, учињен је у васпитању српкиња велики обрт. Јавност више женске школе, донела је и са стране ученица, а све сомборске ђери оставиле су „лерове“ и дошле у своју школу, која је законо уређена, како се само пожелети може. И тако сомборска виша женска школа броји 40 ученица. Није ли сомборској општини на тако племенитом и српском поступку казати фала.

И даље је сомборска црк. општина радила. Она је на позив в. школског савета изјавила се, да је готова уступити у својој црквеној кући локалитете за средње мушке школе, таковзвани просеминар, намештај, огрева и послугу дати, и годишње на набавку учила и т. д. са 400 фор. потпомоћи.

Наша певачка дружина приредила је беседу и село на добротворне цели, исто је тако и читаоница игранку приредила за набавку одела сиротој школској деци. Ове је године на исту цел утекло до 250 фор. — Сомборска црк. општина наредила је да се сва сирота школска деца заодену, и ако горња свота неби покрила издатке, општина ће их сносити.

Сомборска срв. општина, купила је ове године сиромашним српским ученицима на државној гимназији књиге, за које је издала 50 фор,

Одбор прк. закључио је у својој седници, и у прелиминар ставио за три године једно за другим срп. нар. позоришту 200 фор. годишње у помоћ давати. У истом одбору закључено је из благајне на нејач и бјегунце херцеговачко-босанске 500 фор. дати.

Није ли така општина вјера поштована и уважена.

Но и ван општине пренео се тај врли живот у грађанство.

Наше дичне српкиње наше све девојке из реда надметаше се, која ће више од користи своме народу да буде. Том приликом уједињише се без разлике сталежа и припомогоше певачком друштву, да је први пут могло преко 627 ф на нејач херцеговачку скупити се.

Наша два врла учитеља Јован Благојевић и Сава Глибовски скупише своту од 340 ф. тако, да су те две суме 967 ф. изнеле.

Међутим непрестано је радио наш најплеменитији и најродољубивији грађанин Стеван Лалошевић, који сад тешко оболео лежи, са Ником Грујићем да се и даље код грађанства настојава, те да се купе месечни прилози и одело.

Сомборци уписаше месечних прилога 112 ф. На вечери код г. Ђуре Кировића скупљено је 32 ф. Петер Веселиновић и Коста Радуловић скупише по свечари о св. Николи 45 ф. Све те свote опремљене су на своје место.

Гђа Александра Бикарева и њена ћер Ана неуморно су радиле и прикупиле су и опремиле три сандука чешљаница у износу од 50 фун. које су чешљале ове српкиње: Марија и Александра Чордарева, Јовефина Стојковић, Александра Радосављевић, Марија, Софија и Марија Беришић, Кристина Кронић, Јулијана Полвовић, Софија Седоглавић, Софија Јорговић, Јелена Стојковић, Анка Кирјаковић, Александра Вујић, Милана Кировић, Даринка Николић Сара Давидовић, Јулијана Јагеровић. Ова је чешљаница и завоји послато одбору Цетињском.

Гђа Александра Бикарева и њена ћер Ана, неуморно су радиле и даље, оне сашише дванајст пари дечија одела и послаше у Котор Петру Рамадановићу. Исто тако сашила је гђа Софија Бугарски и Олга Максимовић много одела за нејач бегунаца и послаше га у Ерцег-Нови.

Стеван Лалошевић и Ника Грујић скупили су обуће и одеће и т. д. као што ће у „Застави“ назначено бити, и послали су у Котор на Петра Рамадановића. Ово су предмети који су мени само познати. Но г. Младен Гргуров, као што је „Застави“ јављено, Лугумерски и други, послали су ствари нужне сиротама и рањеницима. Све ово кад узмемо, онда не у хвалу, али заиста морамо казати да сомборци чине своју дужност.

Но што нам се при свему овоме јако допало, то је да су наше женскиње почеле озбиљно на друштвеном пољу радити. Нису оне више неме слике, које чекају да се моле, већ оне подстичу.

Дана 20. нов. на њихово заузимање држано је село на племениту цел.

Гђца Катинка Вукићевић, Александра Чордарева и Антонија Ружић управо су покретачи. Све три суделоваше и прве две свираше четвороручно на гласовиру а последња сама. Нисам рад да ласкам, већ ћу баш истину касти, кад потврдим да су све три изврсне свирачице, да су то и на селу са својом свирком показале, да их је публика са одушевљењем и љубављу поздравила. Не мање беше пожњела славу тог дана млада декламаторка Зорка Јорговићева. — А још при свем том кад кажем да су све четир праве и чуствујуће српкиње. — Но доста већ хвале, па ма и сам читач радо слушао.

Сад ми допустите, да нешто мало потражим и трулог. Та тога мора бити свагди, а не тамо, де има толко добра. Но ово баш заото спомињем, што неби морало бити, само сад би сваки утувио ону изреку: „Зрно по зрно погача.“ Наши људи имају обичај казати, та може то и без мене бити, ја пристајем на оно, што ви свршите, ја сам контен. После пак таки виче: Невеже мене, ја нисам био у конференцији итд. Ово је знак нечисте намере. Има од неко оба, како наши досадањи родољуби избегавају конферисање, кад треба у политичну општину ићи. Конференције празне, општине празне, ради се што се ради без јединства и договора, па се онако и гласа тамо поверење, ди је до јуче неповерење изражавано. Немислим да општинар мора у свакој скупштини присуствовати, али бар треба у онима, де је нужда и де се важно по народ и општину решава.

И ми се често тужимо, како овај гласа сад другачије, та није ни чудо, кад нема контроле, договара и обавештена.

Ја држим да је дужност сваког општинара, кад

је примио од народа мандат, да га достојно чува — Скупштина прећашња, показала је да је свест уставна код угарски грађана врло јадна. Сад кад Тиса подноси предлог, да општине буду нуле . . никад све вароши протестују прот крњења муниципални установа, код нас једва 30.40 од 100 општинара се скупе и наравно да вичу: „Недамо ми наше право;“ но то делом непосведочавају.

Ми Срби треба да покажемо, колко нам је мила самоуправа, да се некаже, и наша је нехатост припомогла угасити — тај последњи луч слободнија кретања.

Заото и опет велим: „Боље положити мандат, него га нехатно вршити. Јер тај је већи непријатељ слободе, него онај који ју јавно напада.

Овде је у току да се склопи добровољно позориштно друштво. Срамота да народно позориште 5 год. мимоилази Сомбор. —

НОВИ САД 30 дец. У прошли четвртак предавао је у позориштној дворани професор А. Поповић о срцу и крвотоку човечијем. Почео је са старом изреком: „познај самог себе.“ Своја разлагања подупро је очигледним упућивањем на физикалне апарате и цртане слике предмета, о ком је реч водио. У недељу је предавао професор А. Матић о води. Продужио је тако рећи прво природословно предавање, надовезав на изреку: „познај самог себе“ — изреку: познај природу око себе. Говорио је о води у течном, ваздушном и чврстом облику. Оба пута била су предавања иста лепо посећена од овдашње публике.

— Ученици српске гимназије новосадске приредиће и ове године беседу у корист сиромашним ученицима овога завода. Беседа ће бити на *светог Саве* 1876 у позоришној дворани. Потпуни програм издаће се у свеје време.

НОВИЈЕ.

Седница народне скупштине у Београду од 17. о. м. била је врло бурна. Ствар бившег министра финанције Чед. Мијатовића због потрошених неколико хиљада дуката преко буџета, налазила се на дневном реду. Дебата је била врло занимљива. На послетку решено је да се министар стави под суд, У истој сеници прочитан је кнежев указ да се одобри 10.000 дуката на херцеговачку сиротињу.

— Комора грчка одредила је 16. о. м. да се ставя под суд цело Булгарисово министарство због узурпације легислативне власти и фалвификовања коморских протокола и изабрала је нарочити суд, који ће судити оптуженом министарству.

— Из Цариграда јављају, да ће се Херцеговина од Босне оделити те ће за себе под Рауф-пашом вилајет бити Осим тога ће скадарски диштрикт бити за себе вилајет, а губернатор ће му бити Ахмед-Хамди-паша.

— Народна скупштина у Верзељу одредила је 18. о. м. да буде избор делегата 4. јануара, избор сенатора 18. јануара, а избор депутираца 20. фебруара. 19. о, м. изабран је перманентни одбор, у коме су 13 девичара и 12 десничара. 20. о. м. вели се, да је скупштина распуштена.

Распис награде.

27. јануара 1877. године навршиће се сто година, како се песник Лукијан Мушицки родио. У знак признања његових књижевних заслуга расписује „Матица српска“ награду за чланак: „Живот и књижевна радња Лукијана Мушицког.“

Овај чланак намењен је за „Летопис“, а наградиће се по садржају и вредности.

Рок је за шиљање 1. (13.) август 1876.

Награда се може тражити или под именом пишчевим или безимено по уобичајеном начину. — Рукопис се не враћа. — Награђени чланак штампаће се најпре у „Летопису“, а после и писац и „Матица“ имају право прештампати га за се.

Из седнице књижевнога одсека „Матице српске“ у Новом Саду 15. (27.) дец. 1875.

СТЕВАН БРАНОВАЧКИ с. р. председник „Матице Српске“ — А. ХАЏИЋ с. р секретар.

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ

на херцеговачко-босанску сиротињу и нејач.

МОКРИН.

Скупиле гђе Катарина Сорго и Милица Арновљевић. Приложише: Г.Г. Антон пл. Сорго 3 ф. По 2 ф. Екатерина пл. Сорго, Катарина пл. Дима, Светозар Арновљевић, Риста Трифунац, По 1 ф. Михаил Дернер, Нова Новаков, Алекса Маленчић, А. Каприш, Совра Гаврилов, Рада Степанов, Лаза Стојановић, Јохан Швајнингер, Макса Франкел, Васа Кадић свећеник, Гаврил Поповић свеј, Урош Тешић, Антон Пемка, Коста Рајков, Ида пл. Ритјички, Филип Разенберг, Др. Ђ. Кон, Ј. Јакеш стари, Јоца Поповић, Урош Лујановић Софија Галешев ђурица Галешев, Жива Кувезић, Марко Крстанов. Дина Прекански, Паја Бадрљица, Јоса Јерков, Јоца Сувајџин, Милан Гаврилов, Васа Стефановић. Алекса Попов. По 60 н. Јоца Маленчић, Стеван Зрнић, По 50 нов. Ђурка Камџаш, А. Бауер, Паја Челекетић. Мита Бугарчић, Аца Савачки, Светозар Лауш, Шандор Коха, Јосиф Пихлер, Ђурица Николић, Младен Дејанов, Фридрих Филипи, Јохан Јакеш мл. Игнац Витер, Ласло пл. Петровић, Марија Поповић, Јосиф Јамбрик, Жива Ковачевић, А. Леви, Милан Јанковић Иг. Хаузер, Саламон Кохи, Наста Степанчев, Јоца Челекетић, Јоца Кувезић, Сава Тунић, Марко Зрнић Комари, Лаза Марков. Телнер Јосиф. Вита Ковачић 44 н. По 40 нов. Милош Проданац, Л. Стерн, Иса Вујин. По 30 н. Марија Вадић, Иса Симић, Јоца Субатички, Макса Сувајџин, Персида и Љубица Сувајџин, Ана Хајм, Шелер Јакоб, Штро Е. Јоца Попов, Ацко Вуин. Симон Браун, Аца Грађин, Рахила Надашки. По 20 н. Јакоб Шилер, Коца Андраш, Јова Рељин, Мита Суба, Сима Челекетић Ленђел Михаил, Мита Секулић Младен Вртопрашки, Нића Силашки, Петер Клоб, Јохан Келер Ана Бис Стева Недељков, Истирка Бугарчић, Урош Цвејанов Паја Јовановић, Жива Жигин, Ђурица Вујин, Елиза Штрауб Митар Вујин, Мита Бајшански, Јефта Кирић, Шандор Кирић, Коста Поповић, Јоца Рићички, Сима Живић, Паја Блажић, Алојс Менчек, Израел Рајтер, Тима Галешев, Вељко Гаврилов, Иса Новаков, Трива Кецић, Филип Ковач, Сава Степанчев, Хајваз, Кипан Србин, Јоца Банав, Перка Прекајска, Тоша Живанић, Јанка Зрнић, Тодор Секулић, Самоило Гаврилов, Стева Вељин, Аркадије Зрнић, Младен Сивачки Драга Бораш, Јанош Нубовић, Јоца Јанић, Ника ђерман, Нова Богосављев, Лента Скимаков, Лаза Марков, Танасие Тешин. Јоан Најзл 13 н. Адам Цимерман 16 н. Христина Јанић 14 н. Јова Недељков 12 н. Владимир Пејаков 12 н. По 10 н. Дина Божин, Сава Крстин, Мида Новаков, Јоца Докић, Илија Новаков, Сава Јанић, Димитрије Марков, Милан Цветић, Влада Недељков, Непад Буђарев, Мита Решчански, Светозар Вртопрашки, Јоца Силашки, Јоца Коцкар, Л. Силашки, Ђурка Стајић, Миша Вуин, Трива Вујин, Ацко Стајић, Јоца Добросављев, ђура Милетић, Гига Козарски, Иван Сивачки, Пера Карлић, Андрија Маленчић, Никола Ванђел. Нова Попов, Стева Ракин, Неца Силашки, Мила Силашки. Лаза Ковачић, Гавра Блажић, Љуба Миливојевић. Милан Срљин, Михаил Шисер, Звекић, Самоило Живановић Хуфнагел, Жива Банков, Сима Перишић, Гавра Докић, Мија Силашки, Савета Кувеић, Макса Перишић, Аврам Галешев, Јефта Блажић, Крста Блажић, Крста Блажић, Макса Сувајџин, Вељко Сандић, Кузман Галић, Илија Станчић, Трива Гаврилов, Ана Трнић, Аца Симић, Недељко Сивачки. Стева Симић, Анта Перишин, Стеван Галић, Јован Станчић, Васа Галешев, Мара Цедељков, Пера Бакаш. Милка Сувајџин 8 н, Арта Кебић 5 н. Шандор Француски, 5 н. Рада Тешин 4 н, Милош Тајин 4 н. Ката Крстанов 4 н. Вита Недељков 4 н. Дана Кебић 3 н. ђока Недељков 3 н. Лаза Јанић, 3 н. Ал. Јанић 2 н. Пела Палинкуђин 2 н. Мела Јолић 2 н. Живко Убавић 2 н. Васа Кланић 2 н. Вита Димић 5 н. Јаша Глишин 4 н. У сватовма гђице Милице Арновљевић 16 ф. 20 н. и 1 руб. Шибуљ Пера 1 ф. Карл Хајм 50 н. Лаза Поповић свећеник 1 ф. Соса Кувезнић 1 ф. ђурађ Сувајџин 40 н. Давид Грађин 20 н. Макса Вртопрашки 20 н. Паја Марков Сувајџин 10 н. Саса Тешин 8 н. Сава Козарски 6 н. Иса Недељков 3 н. Свега 103 ф. 50 н.

ТЕМИШВАР.

Скупио г. ђура Јеврић ђакон. (Стигло пре месец дана но због забаченог списка тек сад на јавност излази.) Г.Г. Георгије Војновић епископ 100 ф. поп Никола Милић 2 ф. 50 н. ђакон ђура Јеврић 2 ф, поп Пера Давидовић 2 ф. Ленка Давидовићева 2 ф. Марија Јеврићева 2 ф. Душан и Светозар Јеврић 1 ф. Јован Новаковић мл. 3 ф. поп Паја Јанковић 1 ф. 20 н. Коста Сабо из Батање 10 ф. Андреја Милетић 1 ф. поп ђорђе Јаковљевић 2 ф. поп Паја Димић 2 ф. Ото Стефановић 2 ф. Стеван Јефтић 1 ф. Пера Видак 2 ф. Стева Секулић 1 ф. поп Никола Бибић 10 ф. Макса Недељков 1 др. ф. Бранко Стефановић 2 дуката Иса Жупонски 1 ф. Пера Стојић 1 ф. Аксентије Лазић 2 ф. Дан. Димитријевић 1 ф. поп Паја Н. Јовановић 1 ф. 50 н. Персида Јовановић 50 н. Петар Ивковић 5 ф. поп Кузман Станић 2 ф. прота Павле Влаховић 5 ф. поп Манојло Тошић 1 ф. поп Богдан Кузмановић 1 ф. Брајна Ристо 2 ф. поп Мата Предраговић 1 ф. др. Тоша Стефановић 20 ф. Коста Влаховић 1 ф. Марко Павловић стар; 10 ф. др. Светозар Димитријевић 2 дук. Марко Павловић млађи 5 ф. Павле Шандоровић из Чакова 5 ф. Георг пл. Модош 20 ф. Коста Стефановић 5 ф. Н. Н, 1 ф. Христина Николић 2 ф. Елиза Казимир 1 ф. Марта Кузмановић 1 ф. Јован Шевић 5 ф. Јован Николић економ 5 ф. Јулијана П. Конета 1 ф. Коста Г. Мариновић 2 ф, др. Мита Марковић 3 ф. Љубомир Александровић 1 ф. Милица Николић 5 ф. Марина Константин 2 ф. Павле Ивковић 1 ф. Јански 1 ф. Стеван Лазаревић трговац 1 ф. Н. Н. 1 ф. Гига Поповић 1 ф. Марија Поповић 1 ф. Марија Шкарљато 2 ф. Б. Павловић 2 ф. Мита Писаревић 3 ф, Сара Кордес 1 ф. Ј. Н. Чучан 1 ф. Јован Дамаскин от Немет 10 ф. Димитрије Вулко 2 ф. поп Никола Николић 1 ф. Божидар Малбашки 1 ф. (Свега 304 ф. 20 н. 4 дуката)

У Новом Саду 21. декембра 1875.

КОРНЕЛ ЈОВАНОВИЋ.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ

„ГРАНИЧАР“

ЛИСТ ПОЛИТИЧАН

који излази у Земуну свакога четвртка и недеље, доноси најновије новости из Београда. Србије Босне, са бојнога поља и у опште са истока.

Стаје у Аустро-Угарској на годину 8 фор. на по године 4 фор. на три месеца 2 фор. Ван Аустро-Угарске на годину 10 фор. на по године 5 фор. на 3 месеца 2 ф. 50 н.

Ко се жели на тај лист предплатити нека пошаље поштанском упутницом новце на ову одресу: **Administratiji „Graničara“, Semlin.**

У Земуну 18. септембра 1875.

АДМИНИСТРАЦИЈА „ГРАНИЧАРА“

ПОЗИВ

на јавна предавања у Новом Саду.

У петак други дан божића 26. децембра 1875. (7. јануара 1876.) биће шесто јавно предавање у позоришној дворани у 5 сати после подне.

Предаваће др. **Илија Огњановић „о дифтеритичној вратобољи“**. Овоје предавање нарочито намењено српским матерама.

За улазак се плаћа **10 нов. од особе**. Чланови „Кола“ и српске читаонице имају са породицама својим улазак безплатан.

Седмо јавно предавање биће у недељу 28. децембра 1875. (9. јануара 1876). Говориће професор **Стеван Недељковић: „о створењу света“**.

Новосадско српско кола.

Курз бечке берзе 22. дец. (3.) јан.

% металици	69.35
5% народног зајма	73.75
Државни зајам од 1860 г.	11.90
Акције банчине	895
Кредитне акције	195.60
Лондон	113.05
Угарске разтеретнице	80.
Темишварске разтеретнице	79.50
Ердељске разтеретнице	79.75
Хрватско-славонске разтеретнице	83.
Сребро	103.50
Ц. кр. дукати	5.32
Наполеондори	9.07
	5610

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ,

Отвара се стечај на новоустројену девојачку школу у Чакову, с платом 500 ф, у новцу, стан у натури, и дрва за огрев школе по потреби. Учитељици у дужност спада поред прописани учевни предмета обучавање женским ручним радовима и домоводству, просителјице које ово место заузети желе, имају своје молбенице с пригнутим сведочбама о свршеним наукама и досадањем службовању, најдаље за шест недеља од дана првог огласа овоместном школском одбору послати.

У Чакову 7. децембра 1875.

НИКА МИХАЈЛОВИЋ, перовођа. — СТЕВАН МЛАДЕНОВ, подпредседник. 2—3

НАТЕЧАЈ. 1—3

За попуњење другог физикуса с којим је местом годишња плата од 350 фор. скопчана отвара се до 15. фебруара натечај.

Они који то место постићи желе имају своје сходно обложене молбенице изказавши се о докторату лечништва и о досадањој пракси као и о вештини у српском или којем другом славенском језику до гореозначеног рока начелнику овога гвада поднети.

Од градског маистрата у Карловцима 30 децембра 1875.

Без сумње најбољи и најефтинији

КОНЦИ НА КАЛЕМУ,

који су до данас произведени, то су од

ОРСА и МЕКНОГТА у ГЛЕЗГОУ

Ors & Macnaught in Glasgow.

Гласе црних и белих 200 рифи у велико ф. 7·25
6 жица „ „ „ „ „ „ „ ф. 9·—
6 жица „ „ „ 300 јарада
при падању сортирана бр. у влеиком ф. 12·50

Стовариште код Кана и Сингера,

(Kann & Singer,)

Беч, I, Gonzagagasse Nr. I.

где се и све сорте свилених и сомотских пантљика, позаментир и кратка еспапа, ибришима вуне, зефирповесма, лица и мађарских гајтана, као и кројачког и чизмарског еспапа ваљано и јевтино. — Наручбине се најтачније извршују и препродавцима се пристојан донитак даје. 6—30

НАТЈЕЧАЈ.

На темељу закључка обћинскога заступства грегуревачкога од 21· децембра т. г. расписује се овиме натјечај за попуњење изпражњенога места благајника код исте обћине са плаћом годишњих 500 ф.

Натјецатељи имаду своје молбенице до 15, јануара 1876 кр. овој поджупанији приполати, те уједно ваљано доказати безприкорно дојакошње владање, свршене науке и досада обављене службе, а осим тога имаду се обвезати, да ће за случај избора јамчевину у износу једногодишње плате буд у готовом новцу буд у јавних веровних папирих одмах при наступу службе положити, те да ће се у колико такова неимаду, у року од 6 месеци подврћи рачунарско-благајничком испиту, прописаном владином наредбом од 26 јуна 1871. бр. 6923.

У Руми 24. децембра 1865. — БУДИСАВЉЕВИЋ, поджупан. 2—3

САМО У

ПОЛАКОВОЈ

најстаријој и најчувенијој

27 новчића

СВЕОПШТОЈ

ТРГОВИНИ

У БЕЧУ МАРИЈАХИЛФШТРАСЕ 1.

продаје се, као што је познато, под најстрожијим јемством за најбољу каквоћу и правост еспапа — увек што је н а ј н о в и ј е, у великом и на мало.

Вунене материје за одело

најфиније и најмодерније за свако доба године, а у свакој боји, чисто, пругасто, просто и шотски карирато, и то **листер, рипс, плед-материје, диагонал, фланер шефис** (чојано одело) — и многе друге сорте.

Платна, свакe врсте астaлских чаршава и салвета од **цвилиха и дамаста, градла**, белог или фарбаног, **прозорских завеса, шифона** 5/4, па и 9/4 широка; **перкалина, фирста, кретона**, и хиљадама другог сваког еспапа.

Подпуно стовариште **преплетене робе**, и **краватла** поша) за мушке и за женскиње.

Највеће стовариште **свилених и сомотских пантљика** сваке редом боје и ширине. Вунених и блонд-реслица и чипки, па и прошивене са ђинђувама, и сваке друге робе од ове врсте, и то

СВАКО САМО ПО

27 новчића

Шаљемо тачно наручбине поштом, с наплатом кад се прими, исто тако **мустре и списак еспански** с наплаћеном поштарином бадава. 18—30

За чудо јефтине и фине хаљине за господу

Коме је за куповање

ЈЕФТИНИ ХАЉИНА

МУШКИ И ЖЕНСКИ

може добити код

БЕРНХАРДА ФИШЕРА

У НОВОМ САДУ У ФУТОШКОМ СОКАКУ.

Код њега на стовариштy има:

Капути мушки кожом наставлени	32	до 70	фор.
Прости зимски капута	8	„ 40	„
Зимски чакшира са прслуком	5	„ 14	„
Огртача чојани	4	„ 25	„
Огртача сомотски	7	„ 20	„
Сомотски хаљина кожом постављени	16	„ 120	„
Бунда за пут	30	„ 160	„
Муфови	2	„ 40	„
Шлафрока	12	„ 20	„

Особито препоручујем моје богато снабдевено стовариште зимски хаљина за мушку и женску децу

Саду у футошком сокаку.

и даме за идућу зиму удешене, ко хоће

да купи нека иде Бернхарду Фишеру у Новом

НА ПОВОЉНО ЗНАЊЕ.

Због врло нагомиланог еспапа на мом стовариштy и врло хрђаве продаје налазимо се побуђени, нашим и тованим муштеријама учтиво јавити, да све

ЗИМСКЕ МУШКЕ И ЖЕНСКЕ ХАЉИНЕ

ЗА ДЕВОЉКЕ И ДЕЦУ

сваке врсте особито мушке и женске хаљине од сомота и другог најфинијег штофа, најукусније постављене; даље женске огртаче најновијег кроја и најфинијег штофа, муфове и у опште све женске и мушке хаљине, које се само замислити дају, по најумеренију цену продајемо.

СА ОСОБИТИМ ПОШТОВАЊЕМ

С. КРАУСМАН

БУДИМ-ПЕШТА радијал-улица број 57. — НОВИ САД главна улица Лацковићева кућа, преко пута гвозденог човека.

Властник и одговорни уредник др. Св. Милетић. — Издавалац „Задруга за срп. народ. штампарију.“ — Српска народна задружна штампарија